

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Ιδιωτικά εκπαιδευτήρια με πανεπιστημιακό μανδύα

14/02/2024

Ο Σύλλογος Διδασκόντων Θετικών Επιστημών του ΕΚΠΑ εκφράζει την πλήρη αντίθεσή του επί της αρχής στο νομοσχέδιο με τίτλο «Ενίσχυση του Δημόσιου Πανεπιστημίου - Πλαίσιο λειτουργίας μη κερδοσκοπικών παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων» που κατατέθηκε από την κυβέρνηση. Το νομοσχέδιο δεν επιλύει κανένα από τα σοβαρά προβλήματα της δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης, όπως είναι η χρόνια υποχρηματοδότηση και υποστελέχωση, η ανεπάρκεια των υποδομών και η έλλειψη της φοιτητικής μέριμνας. Αντίθετα, ο Σύλλογος θεωρεί ότι με το νομοσχέδιο αυτό:

- Επιχειρείται η **παραβίαση του Συντάγματος**, και συγκεκριμένα του άρθρου 16 που προβλέπει ρητά ότι η ανώτατη εκπαίδευση στη χώρα μας παρέχεται από ΝΠΔΔ και υπηρετείται αποκλειστικά από δημόσιους λειτουργούς. Το γεγονός αυτό έχει εξαιρετικά επικίνδυνες συνέπειες για τη δημοκρατία στην χώρα μας, καθώς δημιουργεί προηγούμενο για την παραβίαση οποιουδήποτε άλλου άρθρου του Συντάγματος και θα αρκούσε από μόνο του για να απορριφθεί το νομοσχέδιο. Αναρωτιόμαστε γιατί επί 30 χρόνια οι υποστηρικτές των «μη κρατικών πανεπιστημίων» θεωρούσαν απαραίτητο να προηγηθεί αναθεώρηση του Συντάγματος.
- Δεν ενισχύεται απλά, αλλά **θεσμοθετείται η διάκριση ανάμεσα σε όσες και όσους μπορούν να σπουδάσουν με βάση την οικονομική τους δυνατότητα**. Οι τεράστιες ελλείψεις στη φοιτητική μέριμνα είναι ένας ακόμα λόγος για να φαίνονται «συμφέρουσες» οι σπουδές στα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια παρότι στο νομοσχέδιο δεν προτείνεται καμία ουσιαστική δικλείδα που να διασφαλίζει το επίπεδο σπουδών.
- Δεν πλήττεται μόνο η ελληνική νεολαία και το δικαίωμά της στη μόρφωση, αλλά προκύπτουν σοβαρές συνέπειες και για τον ακαδημαϊκό χαρακτήρα των ελληνικών πανεπιστημίων. **Η ακαδημαϊκή ελευθερία, η ανάπτυξη της βασικής έρευνας** καθώς και η υπηρετήση των ανθρωπιστικών προταγμάτων - χωρίς τα οποία δεν νοείται πανεπιστήμιο - **δεν μπορούν να ευδοκιμήσουν σε ιδρύματα που απλά εξαρτώνται από το πλήθος των πελατών που προσελκύουν** και το πόσοι εξ αυτών αποφοιτούν. Το μήνυμα για τα δημόσια ΑΕΙ δεν θα μπορούσε να είναι πιο ξεκάθαρο, προκειμένου να ευθυγραμμιστούν με το επιχειρηματικό πνεύμα υπό τη δαμόκλειο σπάθη της οικονομικής ασφυξίας και του αυταρχικού μοντέλου διοίκησης.
- **Δεν ικανοποιείται καμία ακαδημαϊκή ή κοινωνική ανάγκη** την οποία δεν καλύπτει ήδη το Δημόσιο Πανεπιστήμιο. Ενώ επί σειρά ετών συζητείται ο εξορθολογισμός

του ακαδημαϊκού χάρτη, προέκυψε αδήριτη απαίτηση για ακόμα περισσότερα πανεπιστήμια χωρίς κιάλας να διασφαλίζονται ποιοτικά κριτήρια. Είναι οξύμωρο να προτάσσεται ως επιτακτική η ανάγκη να μην σπουδάζουν Έλληνες στο εξωτερικό (φαινόμενο που ούτε θα εκλείψει, ούτε είναι εξ ορισμού κακό) και να μην ασχολείται κανείς με τις χιλιάδες των πτυχιούχων που μεταναστεύουν κάθε χρόνο λόγω έλλειψης προοπτικών. Η συμμετοχή των ιδιωτικών πανεπιστημίων στην πενιχρή κρατική αλλά και την ευρωπαϊκή χρηματοδότηση της ανώτατης εκπαίδευσης, θα στερήσει από το δημόσιο πανεπιστήμιο αναγκαίους πόρους για την ανάπτυξη του και την επίτευξη του κοινωνικού του ρόλου, ενώ θα δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα βιωσιμότητας στα Δημόσια Πανεπιστήμια της περιφέρειας.

Πράγματι, σταχυολογώντας μερικά από τα άρθρα του νομοσχεδίου παρατηρούμε ότι για τα δημόσια πανεπιστήμια:

- 1) Για πρώτη φορά **εισάγονται διδάκτρα σε ελληνόγλωσσα προπτυχιακά πρόγραμμα του Δημόσιου Πανεπιστημίου (άρθρο 58)**. Μετά τη θέσπιση ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών με διδάκτρα και την απελευθέρωση των διδασκτρων στα μεταπτυχιακά, η κυβέρνηση κάνει το πρώτο βήμα για την επιβολή διδασκτρων σε όλα τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών του Δημόσιου Πανεπιστημίου. Με την αρχή να γίνεται σε αυτό το νομοσχέδιο και καθώς τα έσοδα από τα «τέλη εγγραφής» αλλοδαπών φοιτητών θα είναι πενιχρά, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι πρόθεση της κυβέρνησης είναι να γενικευτούν για όλους και μάλιστα είναι τελείως αναμενόμενο ότι κατά το πρότυπο της Αγγλίας σταδιακά θα αυξάνονται. Παρατηρώντας την υλοποίηση του υποδείγματος σε Αγγλία και ΗΠΑ, γνωρίζουμε και την κατάληξή του: δημιουργία ογκωδέστατων φοιτητικών χρεών (έως πολλές δεκάδες χιλιάδες λίρες ή δολάρια ανά φοιτητή στην Αγγλία και στις ΗΠΑ, αντίστοιχα). Στην υπερχρεωμένη Ελλάδα του σήμερα μπορούμε εύκολα να κατανοήσουμε τις συνέπειες.
- 2) Επιπροσθέτως, δίνεται πλέον η δυνατότητα σε όλα τα αφυπηρητήσαντα μέλη ΔΕΠ να συνεχίσουν απρόσκοπτα όλες τις διδακτικές, ερευνητικές και διοικητικές διαδικασίες των ΑΕΙ (**άρθρο 83**, τροποποίηση άρθρου 170 ν.4957/2022), **εμποδίζοντας τα νεότερα μέλη ΔΕΠ να αναλαμβάνουν την επιστημονική ευθύνη** σε διδακτορικές διατριβές, ερευνητικά προγράμματα κ.α.
- 3) Επιπλέον, αλλάζει ο τρόπος εκλογής των μελών της Επιτροπής Ερευνών των ΕΛΚΕ (**άρθρο 92**), οδηγώντας σε μία ετεροβαρή σύνθεση της Επιτροπής προς όφελος των πολυμελών σχολών, αποκλείοντας μικρότερες σχολές από τις αποφάσεις σε θέματα κατανομής κονδυλίων της έρευνας.

Αναφορικά με την ίδρυση των ιδιωτικών πανεπιστημίων (υπό την καινοφανή ονομασία Ν.Π.Π.Ε.), διαπιστώνουμε ότι:

- 4) Οτιδήποτε σχετίζεται με ακαδημαϊκά ζητήματα (προγράμματα σπουδών, κριτήρια επιλογής διδασκόντων, κ.λ.π.) των Ν.Π.Π.Ε. καθορίζεται από το λεγόμενο μητρικό ίδρυμα και το όποιο καθεστώς διέπει τη λειτουργία του στη

χώρα προέλευσης (άρθρα 129-131, 143). Αρκούν τρεις σχολές με ένα πρόγραμμα σπουδών η κάθε μία για την ίδρυση των ιδιωτικών πανεπιστημίων (άρθρο 138), η ερευνητική τους δραστηριότητα αξιολογείται με ειδικά διαμορφωμένα κριτήρια (άρθρο 145), δηλαδή διαφορετικά από αυτά που χρησιμοποιούνται για το δημόσιο Πανεπιστήμιο, ενώ δεν περιγράφονται οι εργασιακές σχέσεις του διδακτικού προσωπικού. Η πρόβλεψη για τη δικαιόχρηση (franchising, άρθρο 129), όπως και πολλές άλλες διατάξεις αποσκοπούν, όπως άλλωστε περιμέναμε, **στην αναβάθμιση των υπαρχόντων κολλεγίων σε «πανεπιστήμια».**

- 5) Οι φοιτητές μπορούν να εισάγονται στα ιδιωτικά πανεπιστήμια (άρθρο 146) «*με ελάχιστη βάση εισαγωγής η οποία προκύπτει από τον μικρότερο εκ των μέσων όρων των βαθμολογιών του συνόλου των εξεταζομένων ανά επιστημονικό πεδίο, πολλαπλασιαζόμενο με τον συντελεστή 0,8*» ή ως «*κάτοχοι ισότιμων απολυτηρίων τίτλων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αναγνωρισμένων Ξένων σχολείων της ημεδαπής (επιπέδου 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων)*» που σήμερα παρέχονται αποκλειστικά από ιδιωτικά λύκεια. **Εκτός από το οφθαλμοφανέστατο ζήτημα ισονομίας** που προκύπτει για την εισαγωγή των φοιτητών (καθώς για παράδειγμα για την Ιατρική του ΕΚΠΑ απαιτούνται περισσότερα από 19000 μόρια, ενώ για Ιατρική ιδιωτικού πανεπιστημίου θα αρκούν περίπου 9000 μόρια), με το νομοσχέδιο αυτό **πριμοδοτούνται ξεκάθαρα και τα ιδιωτικά λύκεια.**

Γνωρίζουμε καλά τις καταστροφικές συνέπειες της μεταφοράς πόρων από το δημόσιο σύστημα υγείας στον ιδιωτικό τομέα ώστε να μπορούμε να εκτιμήσουμε με ασφάλεια τις συνέπειες αντίστοιχων πολιτικών στην εκπαίδευση. Με βάση όλα τα παραπάνω, εκτιμούμε ότι το νομοσχέδιο υπηρετεί τρεις στόχους:

- (α) Το άνοιγμα μιας καινούργιας αγοράς με τη μεταφορά σημαντικών δημόσιων πόρων σε φίλια ιδιωτικά συμφέροντα.
(β) Την περαιτέρω χειραγώγηση του θεσμού του Πανεπιστημίου και της ακαδημαϊκής κοινότητας.
(γ) Την επιπρόσθετη συρρίκνωση των δυνατοτήτων κοινωνικής κινητικότητας.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, λέμε όχι στο νομοσχέδιο της κυβέρνησης. Αρνούμαστε την περαιτέρω αφαίμαξη της δημόσιας παιδείας από τα ιδιωτικά συμφέροντα. Υπερασπιζόμαστε τα δημόσια πανεπιστήμια που, παρά την πάγια υποχρηματοδότηση και υποστελέχωση, παράγουν (για πόσο ακόμα;) υψηλής ποιότητας και διεθνώς αναγνωρισμένο επιστημονικό έργο.

- Αγωνιζόμαστε για την αναβάθμιση του δημόσιου, δωρεάν και δημοκρατικού χαρακτήρα του Πανεπιστημίου και ενάντια στην υποβάθμιση και την εμπορευματοποίηση της ανώτατης εκπαίδευσης και της ακαδημαϊκής γνώσης.
- Εκφράζουμε τη βαθειά μας δυσαρέσκεια για την εξαιρετικά δεσμευτική απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ, η οποία καθ' υπόδειξη των εγκυκλίων του υπουργείου, ουσιαστικά επιβάλλει τις εξ αποστάσεως εξετάσεις χωρίς διασφαλισμένα

ακαδημαϊκά κριτήρια και χωρίς να λαμβάνει υπόψη τη συνταγματικά κατοχυρωμένη ακαδημαϊκή ελευθερία.

- Καταδικάζουμε τις εισαγγελικές έρευνες εις βάρος όσων προασπίζονται την ακαδημαϊκή ελευθερία.
- Καταδικάζουμε τις συνδικαλιστικές διώξεις εις βάρος των εκλεγμένων εκπροσώπων του Συλλόγου Διοικητικού Προσωπικού του ΕΚΠΑ.
- Καλούμε όλους τους συναδέλφους σε μαζική συμμετοχή στο πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο την Πέμπτη 15/2/2024.
- Συμμετέχουμε σε πολύμορφες αγωνιστικές πρωτοβουλίες και εκδηλώσεις σε συντονισμό με άλλους συλλόγους της πανεπιστημιακής κοινότητας.
- Ζητάμε από την ΕΓ και την ΔΕ της ΠΟΣΔΕΠ να στηρίξει ενεργά τις ομόφωνες αποφάσεις του πρόσφατου συνεδρίου, κλιμακώνοντας την αντίδραση για το νομοσχέδιο με απεργιακές κινητοποιήσεις το επόμενο διάστημα.

Δημήτρης Φασουλιώτης, Πρόεδρος

Σταύρος Κολλιόπουλος, Γραμματέας

